

(Voorzitter.)

Geschriften XLVIIIa en XLVIIIb van de Nederlandsche Vereniging voor Armenzorg en Weldadigheid te Amsterdam;

B. F. Krantz. Over de verhouding van den werkgever tot zijn weerplichtig personeel;

Algemeen Verslag, ingevolge art. 69 van het Grootboekbesluit 1913 van den Stand der Staatsschuld op 31 December 1928;

Verslagen en Mededeelingen van de afdeling Handel en Nijverheid van het Departement van Arbeid, Handel en Nijverheid, Jaargang 1929, n°. 2 en 3;

P. J. A. Adriani en jhr. mr. A. W. Wichers. Praeadviezen over Levensverzekering in verband met het Notariaat en Fiscaalrecht;

Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Gooiland. Verslag over 1928;

Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel in Nederlandsch-Indië. Verslag Afdeling Landbouw over 1927;

46ste Jaarverslag der Deli-Spoorweg-Maatschappij. 1928;

Verslag der Handelingen van de Provinciale Staten van Friesland in de buitengewone zitting en in de winterzitting van 1928;

Provincie West-Java. Jaarverslag 1928;

„De Raad van Arbeid”. Jubileumnummer 1919—1929;

Catalogus der Bibliotheek van het Departement van Financiën. Tweede Druk. Aanvullingen III;

Verbond van Nederlandsche Werkgevers. „De wettelijke Ziekteverzekering 1929 (gewijzigde Ziektewet 1913)”;

Centrale Commissie voor Bezuiniging der Nederl. Maatschappij voor Nijverheid en Handel. „Waarschuwend Cijfers uit de Gemeentefinanciën. 1929.”

Deze boekwerken zullen worden geplaatst in de boekery der Kamer;

5°. de volgende verzoekschriften:

drie, betreffende het voorstel van wet tot het verlenen van tijdelijken steun aan de beetwortelsuikerindustrie hier te lande, van:

den Roomsch-Katholieken Boeren- en Tuindersbond;

de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Westelijk Noordbrabant;

de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Dordrecht en omstreken;

een, betreffende het ontwerp van wet tot goedkeuring van het tusschen Nederland en Duitschland gesloten verdrag over samenvoeging van de douanebehandeling aan de grens in het scheepvaartverkeer op den Rijn, van:

de Kamers van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam en voor Rotterdam.

Deze verzoekschriften zullen worden gezonden naar de Commissie voor de Verzoekschriften;

De Kamer gaat over tot de trekking der afdelingen. De uitslag hiervan is, dat zullen behooren:

tot de eerste afdeling, de heeren van Lanschot, de Savornin Lohman, van den Bergh, Croles, van Embden, Polak, Reijmer, Wibaut, Ossendorp en Rink;

tot de tweede afdeling, de heeren Haffmans, de Jong, de Muralt, Arntz, Hermans, Mendels, Fransen, Briët, Danz en de Zeeuw;

tot de derde afdeling, de heeren Janssen, Moltmaker, Dobbeltmann, Rugge, Smeenge, Pellema, de Vlucht, Anema en Koster;

tot de vierde afdeling, de heeren Blomjous, Michiels van Kessenich, de Veer, de Wit, Diepenhorst, Gelderman, de Vos van Steenwijk, van Wassenaer van Catwijk, de Gijsselaar en Slingenberg;

(Voorzitter e. a.)

tot de vijfde afdeling, de heeren Lindeijer, Colijn, van der Lande, Westerdijk, Heerkens Thijssen, mevrouw Pothuis—Smit, de heeren Verkouteren, van der Hoeven en Steger.

De vergadering wordt voor eenigen tijd geschorst en daarna hervat.

De **Voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat door de afdelingen zijn benoemd:

tot voorzitters van de afdelingen de heeren Rink, Mendels, Smeenge, de Vos van Steenwijk en Colijn; tot ondervoorzitters de heeren Polak, Hermans, Moltmaker, van Wassenaer van Catwijk en van der Lande.

Ik geef thans het woord aan den heer Colijn, die het mij gevraagd heeft.

De heer **Colijn**: Mijnheer de Voorzitter! Zoals u en de Kamer bekend is, zijn van de zijde der Regeering enkele mededeelingen gedaan aan de pers met betrekking tot de gebeurtenissen op Curaçao en zoo heeft ook de Regeering onder dagteekening van heden ingezonden het antwoord op de vragen, die ik onlangs schriftelijk heb gesteld. Het is in verband met deze mededeelingen, dat ik aan de Kamer verlot vraag om aan de Regeering nadere inlichtingen te verzoeken met betrekking tot de gebeurtenissen op Curaçao.

De **Voorzitter**: Ik stel voor, den heer Colijn het gevraagde verlot te verlenen en de interpellatie te doen plaats hebben morgen, bij den aanvang der vergadering.

De beraadslaging wordt geopend.

De heer **Mendels**: Mijnheer de Voorzitter! Ik zou van u een inlichting wenschen te ontvangen ten aanzien van het punt van discussie. Is het juist, dat wij de antwoorden op de desbetreffende vragen, door den heer Colijn gesteld, nog niet hebben ontvangen? Ik althans heb ze nog nooit gezien. Nu lijkt het mij toch een beetje vreemd, dat hier een urgente interpellatie gevraagd wordt om nadere inlichtingen te vragen van de Ministers op inlichtingen, die men nog niet heeft. Hoe kan ik daarover beslissen? De heer Colijn schijnt wel te weten, dat de inlichtingen, die de Minister hem verstrekt of zal verstrekken, niet voldoende zullen zijn en dat hij daarop nadere inlichtingen noodig heeft. Maar wij, die deze inlichtingen nog heelemaal niet kennen, hoe kunnen wij beoordeelen, of daarop nadere inlichtingen dienen te worden verstrekt? De urgentie van deze interpellatie kan ik dan alleen beoordeelen, wanneer ik het antwoord van de desbetreffende Ministers op de vragen, die de heer Colijn gesteld heeft, vóór mij heb. Dan zullen wij het al of niet met hem eens kunnen zijn, of dit antwoord, gezien het belang van de quaestie, onvoldoende is, of dat ik, indien ik al voor mijn persoon dit antwoord wel voldoende zou achten, mij er in kan vinden, dat de heer Colijn het onvoldoende acht. Wanneer het antwoord er echter heelemaal niet is, kunnen wij kwalijk beslissen, dat nadere inlichtingen moeten worden gegeven.

Op deze gronden dus gevoel ik voorshands bezwaar tegen de urgentie van de interpellatie op morgenochtend, omdat aan de Kamer het materiaal daarvoor onthouden is.

De heer **Colijn**: Mijnheer de Voorzitter! Ik geloof, dat de geachte afgevaardigde de heer Mendels slecht geluisterd heeft naar hetgeen ik zoeven heb gezegd. Ik ben begonnen met mij te beroepen op de mededeelingen, die de Regeering van tijd tot tijd aan de pers heeft verstrekt en heb medegedeeld, dat mij bekend is, dat ook het antwoord op de vragen, die ik schriftelijk gesteld had, heden bij de Kamer is ingekomen. Ik meen, dat dit in overeenstemming is met de werkelijkheid. Want ik heb vernomen, ik weet, dat nog hedenmiddag die antwoorden zullen worden gedistribueerd.

218. Goedkeuring verdrag Duitschland over samenvoeging douanebehand. aan de grens in het scheepvaartverkeer op den Rijn.

(Colijn e. a.)

De mededeelingen, die door de Regeering verstrekt zijn, komen mij ongenoegzaam voor, en daarom heb ik gevraagd nadere inlichtingen aan de Regeering te mogen verzoeken.

De **Voorzitter**: Ik wensch den heer Mendels mede te deelen, dat het antwoord van den Minister van Koloniën op de vragen, door den heer Colijn gesteld, wel is ingekomen, maar nog moet worden gedrukt. Vermoedelijk zal dit antwoord tegen drie uur aan de leden kunnen worden rondgedeeld.

De heer **Mendels**: Mijnheer de Voorzitter! Ik wil alleen deze opmerking nog aan het gesprokene toevoegen. Indien de heer Colijn zóó uitermate behoefte gevoelt om vóór de verkiezingen de Regeering over deze quaestie te interpellieren, naar aanleiding van mededeelingen, die zij in de pers heeft gegeven, dan is dat uiteraard zijn recht, en dan zou de Kamer onheusch handelen, wanneer zij hem voor de bevrediging dier zielsbehoefte niet de noodige amplitude gaf. Maar het lijkt mij toch, dat het geen goed voorbeeld is, wanneer een lid vragen heeft gesteld en daarna over deze zelfde materie een interpellatie aankondigt, zonder het antwoord af te wachten, zonder dat hij dus weet of het antwoord op die vragen niet zóó uitstekend, niet zóó uitvoerig, niet zóó afdoende en niet zóó bevredigend is, dat hij zou kunnen zeggen: nu weet ik alles en nu geef ik volkomen aan de Ministers décharge te dezen aanzien.

Dat weten wij niet. Het is best mogelijk, dat vanmiddag om drie uur, als wij het antwoord op de vragen van den heer Colijn zullen hebben ontvangen, dat dan zal blijken, óók aan den heer Colijn, dat dit antwoord van een verwonderlijke scherpzinnigheid getuigt en van een verbluffend staatkundig inzicht. En dan zou het toch mogelijk zijn, dat de heer Colijn zelf zou zeggen, dat hij geen nadere inlichtingen meer nodig heeft.

Ik heb een stil vermoeden, dat de heer Colijn zelf al een soort voor gevoel heeft, dat het antwoord niet zal zijn zooals hij wenschte en daarom reeds op dat antwoord anticipeert door nu maar dadelijk nadere inlichtingen te vragen. Ik vind dit echter geen goede tactiek. Maar wij zijn in den verkiezingstijd, en dus in een verzoeningsgezinde stemming, en daarom zal ik mij tegen de bevrediging van de behoefte van den heer Colijn niet langer verzetten.

De heer **de Vos van Steenwijk**: Mijnheer de Voorzitter! Het wil mij voorkomen, dat de heer Mendels zich eenigszins vergist. Immers, waar een lid van de Kamer te allen tijde volkomen bevoegd is aan de Kamer verlof te verzoeken om de Regeering te interpellieren zonder dat hij vooraf vragen tot haar heeft gericht, daar bestaat er geen enkele reden, waarom hij zulks niet zou mogen doen, omdat het antwoord op gestelde vragen nog niet is gepubliceerd. Bovendien ziet de heer Mendels geheel voorbij, dat de interpellatie van den heer Colijn kan gaan over nog iets anders dan in de gestelde vragen is vermeld; dat zij wellicht eene bredere basis zal hebben dan de gedane vragen.

Te eer naardien, nadat de heer Colijn zijne vragen tot de Regeering heeft gericht, van de zijde van de Regeering, bij monde van den Minister van Koloniën, mededeelingen zijn gedaan aan de pers, die aanleiding kunnen zijn voor den heer Colijn om daarover iets te zeggen.

Wat mij betreft, dring ik er dus ten eerste op aan, dat de Kamer aan den heer Colijn zal toestaan morgenochtend de interpellatie te houden, die hij noodig en oorbaar acht.

De beraadslaging wordt gesloten en het voorstel van den voorzitter zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van de volgende ontwerpen van wet:

I. Goedkeuring van het op 28 April 1928 te Berlijn gesloten verdrag met slotprotocool tusschen Nederland en Duitschland over samenvoeging van de douanebehandeling aan de grens in het scheepvaartverkeer op den Rijn (218).

De beraadslaging wordt geopend.

De heer **Hermans**: Mijnheer de Voorzitter! Ik behoor tot de leden, die tegen de aanneming van dit wetsontwerp in de afdeling zich hebben verklaard. Ik ga uit van het standpunt, dat, als er iets moet gebeuren, waarbij de belangen van twee partijen in het spel zijn, het wijs is het daarheen te sturen, dat die belangen het minst geschaad worden, en dat, waar de belangen van de een of andere groep van onze medeburgers moeten worden opgecoördineerd aan die van de anderen, men het zoo doet, dat het minst mogelijk leed wordt veroorzaakt. En nu wil het mij voorkomen, nadat ik dit ontwerp gelezen heb en daarover met verschillende mensen heb gecorrespondeerd, dat dit ontwerp aan die eischen niet geheel voldoet.

Mijnheer de Voorzitter! Immers uit de resultaten van de actie, die gevoerd is tegen dit ontwerp van wet, blijkt zeer duidelijk, dat maar een zeer gering percentage van de belanghebbenden ter eener zijde — ik bedoel de Rijnschippers — er vóór is en de meerderheid óf er tegen, óf er onverschillig tegenover staat. Men ondervindt dus bij die groep van belanghebbenden, waarvoor de Minister het dan opneemt, blijkbaar geen groote schade van de tegenwoordige practijk. Stond het zoo, dat de Rijnschippers ernstige grieven en klachten te berde hadden gebracht, dat, ik zal niet zeggen een groote meerderheid, maar een belangrijk percentage er zeer sterk op aangedrongen had om het ontwerp aan te nemen, dan zou ik, hoezeer ook begaan met het leed en de schade, die daardoor aan andere groepen van belanghebbenden wordt aangedaan, niet terugschrikken om vóór het ontwerp te stemmen.

Maar, juist dat heb ik in deze actie gemist. Van de zijde van de Rijnschippers zijn geen stappen gedaan om er op aan te dringen, het wetsontwerp aan te nemen. Integendeel, ik zal misschien nog de gelegenheid hebben in mijn korte rede aan te toonen, dat het tegendeel het geval is en dat de Rijnschippers bij bosjes, zooals men het populair uitdrukt, het adres hebben geteekend, dat verzoekt het wetsontwerp niet aan te nemen.

Het is mij wel bekend, dat wij nog in de laatste dagen hebben ontvangen een adres van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam en van de Kamer van Koophandel voor Rotterdam, belangrijke adressen uit belangrijke steden, maar toch de eenige, die wij ontvangen hebben met het verzoek, om het wetsontwerp aan te nemen. Daartegenover kan worden gesteld, dat de Kamer van Koophandel voor Arnhem e. o., al is die misschien minder belangrijk, ernstig er op heeft aangedrongen, het wetsontwerp niet aan te nemen.

Aan de eene zijde wordt dus groote schade ondervonden, wordt althans ernstige schade gevreesd, terwijl de menschen, die er door geholpen worden, absoluut geen belang er in stellen of het wetsontwerp zal worden aangenomen.

Ik wil nu even aantoonen, dat de menschen, die den Rijn bevaren, dus de direct belanghebbenden, de zaak willen laten zooals zij is. De Vereeniging voor gemeentebelangen Herwen en Aerdt, gevestigd te Lobith, heeft een verklaring opgemaakt, die bedoelde, dat de onderteekenaars er prijs op stelden, dat de zaak bleef zooals zij was, en dat zij geen prijs stelden op aanneming van het wetsontwerp. Dat is natuurlijk aan de leden der Kamer bekend.

In de afdeelingen heb ik cijfers gegeven, welke cijfers door den Minister min of meer zijn aangevochten. Naar aanleiding van het onderhoud, dat ik met enkele afgevaardigden van die vereeniging heb gehad, ontving ik het volgende schrijven:

„In verband met het onderhoud van gistermorgen deelen wij u mede, dat de verklaring door de 92 leden van de Nederlandsche Vereeniging van Gezagvoerders werd geteekend in het tijdvak van 28 December 1928 tot en met 10 Januari 1929; dit zijn minstens 90 pct. van de kapiteins, lid van genoemden bond, die gedurende dat tijdvak Lobith passeerden en aan den wal kwamen. Verder werden de verklaringen geteekend door: 280 kapiteins en schippers, eigenaren; 836 kapiteins en schippers in loondienst en 442 stuurlieden, machinisten, enz., gedurende het tijdvak van 17 Januari 1929 tot en met 3 Februari 1929; dit zijn minstens eveneens 90 pct. van de kapiteins, schippers en overig personeel, die gedurende dien tijd in Lobith aan den